

EVROPSKÉ FONDY: CO PŘINESE REGIONŮM NOVÉ PROGRAMOVÉ OBDOBÍ 2021–2027?

V novém dotačním období si Česko sáhne na rekordní částku převyšující bilion korun. Vedle nových evropských zdrojů a iniciativ tvoří více než polovinu sumy fondy EU určené pro rozvoj a posílení konkurenceschopnosti regionů. Politika soudržnosti se za více než 20 let osvědčila jako moderní nástroj umožňující podpořit příjemce napříč všemi regiony. V novém programovém období bude Česká republika stavět na osvědčených postupech a praxi. Přesto bude množství prostředků pro žadatele nejen příležitostí, ale i výzvou a testem připravenosti jejich projektových záměrů.

Objem peněz vyjednaný pro politiku soudržnosti je velkým úspěchem českých vyjednavačů – více než 550 miliard korun je určeno k vyrovnání rozdílů mezi jednotlivými regiony. Za posledních 20 let dobře známá politika umožňuje nasměrovat investice na budování infrastruktury, ať již dopravní, výzkumné či vzdělávací, na pomoc mnoha místům opravit památky kulturního dědictví, podporu inovačních nápadů a na pomoc zlepšit životní prostředí. Nedílnou součástí jsou i měkké projekty zaměřené na vzdělávání a podporu při řešení obtížných životních situací.

Sečteme-li evropské peníze na politiku soudržnosti, Společnou zemědělskou politiku a přidáme-li k nim další prostředky z nových iniciativ Evropské komise, které reagují především na covidovou pandemii a následné zpomalení ekonomiky, jako je např. *Nástroj na podporu a oživení odolnosti* nebo *Modernizační fond*, dostáváme se téměř k jednomu bilionu korun, který budou moci žadatelé z České republiky využít. Česká republika je (a zdá se, že ještě několik dalších let bude) v pozici tzv. čistého příjemce, to znamená, že více prostředků se k nám vrací právě ve formě fondů EU, než-li Unii sami odvádíme.

„Stejně jako v minulých letech bude i v novém programovém období možné podpořit projekty zaměřené na široké spektrum témat – od inovací a výzkumu, digitalizace, zdravotnictví nebo energetických úspor až po kulturní dědictví nebo sociální služby,“ vysvětluje náměstkyně Ministerstva pro místní rozvoj Daniela Grabmüllerová.

Směr pro dalších sedm let

Evropská unie přijala návrhy v oblasti klimatu, energetiky či dopravy, které mají členské státy zohlednit ve svých politikách. Snahou je připravit Evropu na měnící se trh, ale i reagovat na celospolečenské výzvy. Společná snaha o uplatnění těchto principů se promítá do následujících pěti cílů:

- Cíl **Inteligentnější Evropa** je zaměřen na podporu inovací, rozvoj digitalizace a internetu a ekonomickou transformaci.
- Cíl **Zelenější, nízkouhlíková Evropa** je zaměřen především na životní prostředí, klimatická opatření, energetickou účinnost, oběhové hospodářství a řadu dalších oblastí.

- Cíl **Propojenější Evropa** je pro Českou republiku velmi důležitý, protože v sobě obsahuje zajištění dopravní obslužnosti a dobudování dopravní a digitální infrastruktury.
- Cíl **Sociálnější Evropa** je určen na podporu zaměstnanosti, rozvoje vzdělávání a rovného přístupu ke zdravotní péči.
- Cíl **Evropa bližší občanům** zahrnuje podporu rozvoje měst a regionů.

Tyto cíle pro Českou republiku zastřešuje základní strategický dokument s názvem *Dohoda o partnerství*. Česká vláda schválila dohodu v září loňského roku a aktuálně probíhá formální vyjednávání s Evropskou komisí. Vzhledem k intenzivní komunikaci v posledních měsících lze předpokládat, že dohoda bude schválena v dubnu letošního roku. Práce na přípravě nového období tím ale nekončí, současně byla v lednu Komisi předložena většina z připravovaných programů, v rámci kterých budou moci starostové, firmy, ale i neziskové organizace žádat o podporu.

Změny cestou evoluce, nikoli revoluce

„Abychom žadatele nemátli a čerpání dotací bylo co nej-jednodušší, zachovali jsme velmi obdobnou strukturu programů jako v končícím období,“ vysvětluje Daniela Grabmüllerová. K dispozici tak bude devět programů – většina dobře známých a navazujících na stávající: OP Doprava, OP Životní prostředí, Zaměstnanost+ nebo Integrovaný regionální operační program. Některé programy byly přejmenovány. Místo dřívějšího Operačního programu Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost bude nově OP TAK (Technologie a aplikace pro konkurenceschopnost). Nový název má i podpora vzdělávání, nyní program JAK (Jan Amos Komenský). Novinku představuje program Spravedlivá transformace, který má pomoci změnit zastaralou, ekologicky i jinak náročnou ekonomiku na modernější v tzv. uhelných regionech. Podporu z nového programu budou moci čerpat zájemci z Moravskoslezského, Ústeckého a Karlovarského kraje. Odklon od těžby uhlí a přechod na nové zdroje energie jsou jednou z klíčových priorit Evropské unie jako celku. Jeho cílem bude zejména zajištění dostatku pracovních míst pro pracovníky, kteří odcházejí z uhelného průmyslu, i zlepšení životního prostředí. Tento

nový program bude z důvodu jeho ekologického zaměření řídit Ministerstvo životního prostředí. Praha již nebude mít svůj vlastní program, ale pražští žadatelé budou moci na vybrané aktivity žádat v celorepublikových programech. Po schválení programů Evropskou komisí, které se předpokládá na jaře letošního roku, bude možné vyhlásit první výzvy. Největší část je plánovaná na druhou polovinu tohoto roku.

Dotace jsou veřejné prostředky a členské státy chtějí mít přehled o tom, na co jsou vynakládány. Základní pravidla pro poskytování dotací výrazně zjednoduší již v zásadě nelze. Řada z nich totiž vyplývá z legislativy Evropské unie. Národní orgán pro koordinaci Ministerstva pro místní rozvoj se snaží, aby pravidla byla alespoň srozumitelnější a nebylo třeba stejné údaje opakovat v žádostech vícekrát. Nicméně stále se jedná o evropské veřejné prostředky a důraz na nutnost kontroly vynaložených prostředků je v tomto případě velký. Některé změny se však prosadit přece jen povedlo. „Nově například nebude povinná Cost-benefit analýza, která trápila mnoho žadatelů. A stejně tak se snažíme o komplexní popsání možnosti přezkumu pro neúspěšné žadatele. Již v předchozím období se nám podařilo zavést možnost přezkumu neúspěšné žádosti před vydáním rozhodnutí. Zavedení tohoto institutu bylo kladně hodnoceno ze strany jak poskytovatelů, tak příjemců,

protože zvyšuje práva žadatelů a umožňuje opravit možné chyby před vydáním rozhodnutí. Díky tomu se poskytovatelé dotací potýkají s nižším množstvím soudních sporů. Pokud by si některý žadatel nebyl jist, rádi mu poradíme, v jaké fázi řízení může využít žádosti o přezkum a kdy už mu nezbývá nic jiného, než se obrátit na soud,“ přibližuje náměstkyně Daniela Grabmüllerová a dodává: „zásadní je však připravenost projektů na straně žadatelů. I když se zdá, že sedmileté období je dlouhá doba, ze zkušenosti víme, že příprava kvalitních projektů je náročná.“

Velkým tématem je například i digitalizace státní správy. V tomto ohledu Ministerstvo pro místní rozvoj udělalo obrovský krok již v období 2014–2020, kdy došlo ke sjednocení informačního systému, prostřednictvím kterého se všechny dotační žádosti podávají a následně se v něm také monitorují. „V následujících sedmi letech nechystáme revoluci a pro nové období připravuje naše Ministerstvo Monitorovací systém 2021+, který v mnohém na stávající navazuje,“ doplňuje Daniela Grabmüllerová. Žadatelé snad ocení, že se pro ně příliš nezmění. Budou moci využívat stejné úřady a kontakty jako v končící sedmiletce. Veškeré informace o fondech EU naleznete na webu www.DotaceEU.cz nebo můžete kontaktovat některou z regionálních poboček sítě Eurocenter,¹⁾ která se nacházejí v každém krajském městě.

*Národní orgán pro koordinaci
Ministerstvo pro místní rozvoj ČR*

ENGLISH ABSTRACT

European funds: What will the new programme period 2021-2027 bring to the regions? by National Coordination Authority

In the new subsidy period, the Czech Republic will enjoy a record-breaking amount of more than one trillion crowns. In addition to new European resources and initiatives, more than half of this amount consists of EU funds designed to develop and strengthen the competitiveness of regions. More than twenty years of cohesion policy have proven this to be a modern tool that supports beneficiaries all over the regions. The Czech Republic will continue to build on time-tested procedures and practice, but this sum of finance will be an opportunity, a challenge and a test of readiness for the applicants and their projects.

1) Eurocentra poskytují odpovědi na dotazy související s evropskými fondy a EU, informace o EU pro širokou i odbornou veřejnost, edukační materiály, semináře a příručky i primární konzultace projektových záměrů. Seznam regionálních poboček najdete na: <https://www.dotaceeu.cz/cs/kontakty/eurocentra>.

550 Miliard korun pro politiku soudržnosti: PŘEHLED NOVÝCH PROGRAMŮ A NAVRHOVANÝCH OBLASTÍ PODPORY v programovém období 2021–2027

81,5 mld. Kč

OP Technologie a aplikace pro konkurenceschopnost

Řídicí orgán
Ministerstvo průmyslu a obchodu

Výzkum a inovace
Digitalizace a rozvoj internetu
Růst konkurenceschopnosti malých a středních podniků
Zvýšení přidané hodnoty výrobků a služeb podniků v produkčním řetězci
Zavádění pokročilých technologií a principů průmyslu 4.0 ve firmách
Modernizace a zefektivnění výroby, distribuce a akumulace energie
Zvýšení energetické účinnosti a energetických úspor
Zavedení inovativních nízkouhlíkových technologií
Efektivní a šetrné využívání obnovitelných zdrojů energie
Zavedení moderních a vysoce účinných způsobů výroby, distribuce a akumulace tepelné energie
Využití brownfieldů pro podnikatelskou činnost

124,9 mld. Kč

Integrovaný regionální operační program

Řídicí orgán
Ministerstvo pro místní rozvoj

Regionální dopravní napojení s vazbou na síť TEN-T (silnice II. třídy)
Rozvoj městské, příměstské a regionální dopravy (vč. vozového parku, přístupných terminálů atd.)
Rozvoj cyklistické infrastruktury
Zkvalitňování územní vztahovací infrastruktury
Sociální bydlení
Účinné zabezpečení informačních systémů veřejné správy a adekvátní reakce na rostoucí kybernetické hrozby
Infrastruktura sociálních služeb
Podpora ochrany veřejného zdraví
Modernizace urgentních příjmů
Integrovaná onkologická, perinatologická a gerontologická péče
Psychiatrická péče
Následná a dlouhodobá péče
Digitalizace a klientsky orientována veřejná správa
Zkvalitňování veřejných prostranství v obcích a městech včetně zelené infrastruktury
Ochrana obyvatelstva a prevence rizik
Kulturní dědictví a cestovní ruch
Komunitně vedený místní rozvoj

66,3 mld. Kč

OP Jan Amos Komenský

Řídicí orgán
Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

Kurikula a metody výuky pro 21. století, rozvoj klíčových kompetencí
Rovnost ve vzdělávání, jeho dostupnost a individuální přístup
Rozvoj kapacit pro vzdělávání
Komplexní zlepšení přípravy a rozvoje pedagogických pracovníků
Mobilita zaměstnanců ve výzkumu a vzdělávání a rozvoj mezinárodní spolupráce
Zlepšování prostředí a rozvoj kapacit pro výzkum a vývoj
Spolupráce a funkční propojení veřejné správy, akademického, výzkumného a podnikatelského sektoru

37,9 mld. Kč

OP Zaměstnanost+

Řídicí orgán
Ministerstvo práce a sociální věci

Zefektivnění veřejné správy pro poskytování kvalitních služeb
Zvýšení účasti znevýhodněných skupin na trhu práce
Modernizace institucí na trhu práce
Podpora rovných příležitostí a sladování pracovního a osobního života
Fungující systém dalšího profesního vzdělávání
Podpora a využití pracovní mobility
Sociální začleňování
Sociální bydlení
Klientsky orientované sociální služby
Zlepšování kvality a dostupnosti zdravotní péče

62,1 mld. Kč

OP Životní prostředí

Řídicí orgán
Ministerstvo životního prostředí

Ochrana a péče o přírodu a krajinu
Zlepšení kvality ovzduší
Ochrana a zlepšení stavu vody a vodního hospodářství
Řešení sucha, povodňová prevence a opatření proti sesuvům půdy
Sanace míst s ekologickou zátěží
Vytváření zázemí pro vzdělávání pro udržitelný rozvoj
Zavedení principů oběhové hospodářství a účinné využívání zdrojů
Zvýšení energetické účinnosti a energetických úspor
Efektivní a šetrné využívání obnovitelných zdrojů energie

126,2 mld. Kč

OP Doprava

Řídicí orgán
Ministerstvo dopravy

Rozvoj a zkvalitnění liniové dopravní infrastruktury (vč. měst a jejich zázemí)
Zavedení moderních technologií pro organizaci dopravy a snížení dopravní zátěže
Zvýšení využití alternativních paliv v dopravě

0,78 mld. Kč

OP Rybářství

Řídicí orgán
Ministerstvo zemědělství

Ochrana a obnova vodní biodiverzity
Rozvoj akvakultury
Propagace rybařství
Podpora zpracovatelských kapacit

42,7 mld. Kč

OP Spravedlivé transformace

Řídicí orgán
Ministerstvo životního prostředí

Řešení sociálních, hospodářských a environmentálních dopadů transformace na klimaticky neutrální ekonomiku ve vybraných regionech

5,7 mld. Kč

OP Technická pomoc

Řídicí orgán
Ministerstvo pro místní rozvoj

Řízení a koordinace
Dohody o partnerství
Podpora horizontálních otázek a partnerů
Podpora administrativní kapacity implementace

Programy přeshraniční spolupráce (Interreg VI-A)

Řídicí orgán

ČR – Polsko
Ministerstvo pro místní rozvoj ČR
ČR – Svobodný stát Sasko
Saské státní ministerstvo regionálního rozvoje
ČR – Rakousko
Úřad vlády země Dolní Rakousko
ČR – Slovenská republika
Ministerstvo zemědělství a rozvoje venkova SR

Podporují přeshraniční projekty v českém příhraničí

Přehled operačních programů odpovídá stavu, v jakém byly schváleny vládou v říjnu 2021.

Případné změny v alokacích a zaměření operačních programů mohou ještě nastat v průběhu vyjednávání Dohody o partnerství a operačních programů s Evropskou komisí.

Dohoda o partnerství, zastřešující strategii pro politiku soudržnosti v ČR, byla vládou schválena v září 2021, aktuálně je projednávána s Evropskou komisí.

Po schválení Dohody o partnerství budou vyhlašovány první výzvy, předpokládaný termín je první polovina roku 2022.

Do celkových 550 mld. Kč se započítávají ještě 2 mld. Kč, které bude mít k dispozici OP TAK v rámci nástroje InvestEU.

Pro vyčištění alokací programů v korunách byl uplatněn ze strany MMR-NOK dlouhodobě používaný směnný kurz 26 Kč za 1 euro.